

MODEL ANSWER

RD III - SEM III

Q.P-56209

Page No.

ANS
1

(A) * प्रस्तावना (जिल्हा प्रशासनावर आधारित)
 * संकल्पना - "जिल्ह्यातील विकासासाठी उपलब्ध साधनांची तुळात्मकता"
 * कार्ये - (i) नागरीकांच्या मूळभूत हक्कांचे संरक्षण
 (ii) महसूल वसूली व आकारणी (iii) सामाजिक न्याय
 (iv) कटमावकारी कार्ये (v) शोषितविकास (vi) कानून व नागरिक सुरक्षा

(B) * प्रस्तावना - (जिल्हा प्रशासनावर आधारित)
 * जि.प्र. ऐतिहासिक पार्श्वभूमी -
 (अ) वंगाल प्राकृत्य (ब) मद्रास प्राकृत्य (क) बॉम्बे प्राकृत्य.

(C) * प्रस्तावना (जिल्हा प्रशासनावर)
 * जि.प्र. घटक - (अ) महसूल प्रशासन (ब) विकास प्रशासन
 (क) नैसर्गिक प्रशासन (ड) कायदा सुव्यवस्था.

Marks

ANS
2

(A) * प्रस्तावना (महसूल प्रशासनावर आधारित)
 * जि.प्र. घटक - (i) मू. अभिलेख (ii) महसूल निधीरिण-वसूली
 (iii) अन्न व नागरी सुरक्षा (iv) जमिनी विषयक वाद-विवाद तोडगा
 (v) जिल्हा खजिना (vi) आपाद कारणीक व्यवस्था

(B) * प्रस्तावना - (जिल्हाधिकारी व जिल्हा प्रशासनावर आधारित)
 * जि.प्र. अधिकारी भूमिका - (अ) महसूल विषयक कार्ये
 (ब) निवडणूका विषयी कार्ये
 (क) दंडाधिकारी म्हणून

(C) * प्रस्तावना (महसूल प्रशासनावर आधारित)
 * संकल्पना - "शासकीय स्तरावरील उत्पन्न-खर्च या वाक्याची व्याख्या"
 * रचना - (अ) जिल्हास्तरीय - जिल्हाधिकारी
 (ब) तालुकास्तरीय - तहसीलदार
 (क) गावपातळी - तलाठी.

ANS. (A) * प्रस्तावना (पोलीस प्रशासनावर आधारित)

Marks

- * महा. पोलीस प्र. वैशिष्ट्ये - १) गा. व शहरी पोलीस विभाग
- ११) गा. शहरी समन्वय १३) अपराध व दंडांच्या अदमावर नोंदी
- १४) गुन्हा अन्वेषण विभाग १५) पेशे लिंग १६) कायदाच्या लुव्यवल्पा.

(B) * प्रस्तावना (- लोकसभामातून आधारीत)

- * वैशिष्ट्ये - १) निहाळ कामांना गती, १२) अल्पवयची
- १३) लोकसभामुख्य १४) दुर्बलांना प्रतिनिधित्व
- १५) प्रचलित व्यापक वलयवरील लागू करी.
- * रचना - १) स्थानिक व्यापारी, वकील प्रतिनिधी
- भाषास्वगीय प्रतिनिधी, महिले प्रतिनिधी, स्त्री
- स्थानिक संस्थांचे प्रतिनिधी.

(C) * प्रस्तावना (- जिल्हा स्तरीय कायदा-व लुव्यवल्पा संबंधी)

- * यंत्रणे व समस्या - १) कमी अनुषंग कर, १२) साधनांची कमतरता
- १३) राजकीय हस्तक्षेप १४) अल्पांया १५) वित्त १६) निर्धनता
- कमतरता १७) आधुनिकतेमध्ये भाग १८) अल्प सुधारणांचे विडंबन व उदात्तता.

ANS (A) * प्रस्तावना (- नियोजना संबंधी)

4

- * संकल्पना - "नियोजित उद्देश्ये साध्य करणाऱ्या कोठेही साधन संपत्तीची जुळवा जुळव"
- * गरज - १) साधन संपत्ती जुळवा-जुळव १२) अग्रमंठ ठरविणे
- १३) आर्थिक सर्वेक्षण १४) समसंबंधता १५) उत्पादन-विकास कार्य.

(B) * प्रस्तावना (- ग्रामीण लोक व नियोजन सहसंबंध)

- * लोकसंभाग गरज - १) विकासाची दिशा १२) विकास कामांना गती
- १३) लोकांच्या गरजांच्या विचार १४) गरजांनुषंग - विभागांनुषंग नियोजन
- १५) सहभागानुसृत विकास १६) विकेंद्रीकरण

(C) * प्रस्तावना (- नियोजनावर आधारित)

- * नियोजना प्रकार - २
- अ) खंडवरील नियोजन (केंद्रीत) - स्विकार माहिती
- ब) बहुस्तरीय नियोजन (विकेंद्रीत) - स्विकार माहिती

ANS) टिपा लिहा होम

अ) तलाठी -

- * तलाठी सजा महसुली पद
- * तलाठीची कामे * तलाठीच्या जबाबदाऱ्या

ब) नियोजनाचे महत्व - प्रास्ताविक -

- * उद्दीष्टांची निश्चिती, दोरणा निश्चिती, विकासाची दिशा
- * विकासासाठी * प्रशासनात सुसूचना.

क) सहसिद्धात -

- * लातूका स्तरीय मुख्य महसुली अधिकारी.
- * कार्यालयीन जबाबदाऱ्या * हंडाधिकारी म्हणून भूमिका.
- * महसुली व निमडूकी विषयक कामे.

ड) जमिण महसूल -> प्रास्ताविक -

- * जमिणीची विभागणी.
- * जमिण महसूल भाकारणी, बलूची.
- * जमिण महसूल विषय नियम अटी; आपादकाळीन कामे.